

СОВРЕМЕННАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ВОЗДЕЛЫВАНИЯ ТОМАТОВ В ТЕПЛИЦАХ

Г.Б. Жылышбаева

Южно-Казахстанский Государственный университет имени М.Ауезова

Жылыжайда жылу сыйытін ызана да ылдарын егіп сиреді. Жылыжайда тәулік бойына температура мен ылдылы; ты; ауыт; уы шамалы болатан белгілі бір микроклимат са; талады. Онда жылыту мен желдетуді д; рыс; йымдастыр; анда; ана; сіндік тіршілігіне; ажет температура са; талады. Жылыжай к; н с; улесімен биологиялы; (биологиялы; отынны; жылуы есебінен) ж; не техникалы; жолмен (ысты; су, бу, электр т.б) ар; ылы жылытылады. Ол таби; и жолмен де (форточка немесе фраму; а ар; ылы) немесе; олдан да желдетіп т; ру м; мкін. Жылыжайды; андай ма; сат; а арнал; анына, пайдалану мерзіміне, жылыту т; ріне,; олданыл; ан; ылыс материалына байланысты жылыжайды; конструкциясы т; рліше болады. Жылыжайды бір е; істі, блокты, к; п жа; дайда екі е; еске жылыжайлар салынады, оны; жары; т; сетін жазы; ты; ы шы; ыс; а батыс; а; арап т; рады. Жабын ретінде; йнек немесе синтетикалы; пленка пайдаланылады. Жылыжай да; ылдарын тікелей топыра; а ж; не арнайы стакандарда немесе; лдіректерде (стелаж) сиреді. Жылыжайды беті тегіс немесе аздап о; т; стікке; арай е; іс учаскілерге орналастыр; ан ж; н. Ыза суы жер бетінен 0,8 метрден беріде жат; ан жерлер о; ан жарамайды. Жылыжайларды тез; сетін б; талармен немесе а; аштармен; оршап жел; тінен; ал; алап; ою керек. Жылыжайды ауа т; йы; айналым жасау ар; ылы жылыжай салу; сынылады. М; ндай жылыжайда электр желдеткіш орнатады, ол жылыжайда; ы ауаны тартып алады да, оны топыра; а к; ме ж; ргізілген; ырлар; а береді. Содан со; ауа; айтадан жылыжай; а келеді. Желдеткіш пен топыра; а к; мілген; ырларды; жер бетіне шы; атын басы жылыжайды; бір шетінде; ырлар; ырлар кішкене ш; ы; ыр; а тіреледі. М; ндай айналым кезіне к; н к; зіне жылын; ан ауа топыра; а салын; ан; ы; ырлар ар; ылы ткенде топыра; ты жылытады да,; зі сал; ындап (салыстрмалы ыл; алдылы; ы 100 пайыз болып) жылыжай; а енеді. Жылыжайда; ы ж; йектерді топыра; т; гіп (ені 100-125см, биіктігі 40-45 см) жаса; ан жа; сы. Топыра; мда; ыза суыны; тере; дігі 1,5 метрден астам болатын учаскелерде топыра; т; кпей-а; оларды; арасынан тере; дігін 40-50см егіп; азыл; ан; тпе жасау; а болады. Б; л жа; дайда жылыжайды; солт; стік баткейінде т; р; ан; йге жал; асып жатады, пешпен; осымша жылыту; а м; мкіндік береді. Жылыжай; а кіретін есікке полиэтилен пленка керіп тастау; ажет. Желдеткіш т; улік бойы ж; мыс істеген маусымда ж; мсалатын электр энергиясыны; шамасы 80-90 кВт-са; ат болады. Ж; азіргі та; да резинка т; ріді полимерлі жары; бергіш жабын “Светлица” жа; а технология бойынша; делген, Германияда дайындал; ан жабындарды пайдалан; ан; те тиімді. Оны пайдалану мерзімі де к; п 6-7 жыл.

1. □ Шепетков Н.Г., Бс; ов М.; рінов; Ж; ма; лова И.И.; сіндік шаруашылы; ы; німдерін; ндіру,; деу, са; тау ж; не стандарттау. – Астана, 2001.